

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 3426
www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Retouradres: BDA, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

De minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Demissionair minister mr. J.W.E. Spies
Postbus 2001
2500 EA DEN HAAG

Datum 19 oktober 2012
Ons kenmerk 2012/6077
Behandeld door
Doorkiesnummer
Faxnummer
E-mail

Onderwerp Wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet Openbaarheid van Bestuur

Geachte minister Spies,

Met brief van 31 mei jl. heeft u aangegeven dat u de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) zodanig wilt wijzigen dat misbruik van de wet kan worden tegengegaan. Daarbij heeft u kort gezegd, gesteld dat openbaarheid een groot goed is, maar dat dit niet ten koste dient te gaan van de effectiviteit van het openbaar bestuur en de inzet van capaciteit binnen bestuursorganen. In vervolg op deze brief is inmiddels een wetsvoorstel tot aanpassing van de Wob opgesteld. Hierbij wil ik graag op dit wetsvoorstel reageren.

Belang van openbaarheid

Voor een goed functionerende democratie is openbaarheid van groot belang. Alleen al voor de invulling van het kiesrecht moet er inzicht bestaan in de wijze waarop besluitvorming heeft plaatsgevonden en welke belangen daarbij een rol hebben gespeeld. Het belang van openbaarheid is echter breder dan dat. Om te overzien wat de voornemens van de overheid zijn, zich een oordeel over die voornemens te vormen en die voornemens zondig te beïnvloeden is een bepaalde mate van toegang tot overheidsinformatie nodig. Bovendien stelt dit burgers en bedrijven, maar zeker ook journalisten, in staat om de overheid te controleren en de legitimiteit van het handelen van de overheid na te gaan.

Transparantie en openheid zijn bovendien in het belang van de overheid. Zoals de Raad voor het Openbaar Bestuur terecht in haar advies 'Gij zult openbaarmaken' opmerkt, kan dit bijdragen aan een betere verbinding tussen de overheid en burgers en kan dit het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur bevorderen. Ik onderschrijf dan ook uw stelling dat openbaarheid een groot goed is en kan mij nog altijd volledig vinden in de uitgangspunten die aan Wob ten grondslag liggen.

Voorgestelde aanpassingen

Met u ben ik echter ook van oordeel dat misbruik van de Wob moet worden tegengegaan. Voorkomen moet worden dat verzoeken om informatie worden ingediend om het handelen van de overheid te frustreren of aanspraak te maken op een dwangsom of proceskosten.

Het stadhuis is bereikbaar per metro en tram (lijnen 9 en 14), halte Waterlooplein

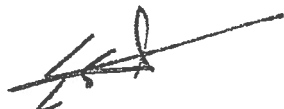
Tegelijkertijd moet een regeling die misbruik tegengaat mijns inziens zorgvuldig worden vormgegeven. Een regeling moet niet afdoen aan de uitgangspunten die aan de Wob ten grondslag liggen en niet aan een legitiem verzoek om openbaarheid in de weg staan.

In het wetsvoorstel is een regeling opgenomen voor "kennelijk onredelijke verzoeken" en een regeling voor "omvangrijke verzoeken". Voor beide regelingen geldt dat in het wetsvoorstel het belang dat de verzoeker bij de gevraagde informatie heeft een rol speelt bij de beoordeling. Dit doet in belangrijke mate af aan het uitgangspunt van de Wob dat bij een verzoek om informatie geen belang hoeft te worden gesteld. Ik verzoek u dan ook het wetsvoorstel nog eens kritisch te bezien. Met name ook omdat de voorgestelde regelingen mijns inziens onvoldoende uitkomst bieden:

- In het wetsvoorstel is geregeld dat "kennelijk onredelijke verzoeken" buiten behandeling kunnen worden gelaten. In de toelichting is aangegeven dat van een "kennelijk onredelijk verzoek" sprake is als de verzoeker weigert mee te werken aan het specificeren van het verzoek (1) of het verzoek niet is gericht op het verkrijgen van informatie (2). De ervaring leert echter dat er relatief weinig verzoeken worden ingediend waarbij dit het geval is. Bovendien biedt de wet in die gevallen al uitkomst. Als de verzoeker het verzoek niet wil specificeren dan kan het verzoek worden afgewezen op grond van artikel 4:5 van de Awb. Bij verzoeken die niet gericht zijn op het verkrijgen van informatie kan worden gesteld dat sprake is van misbruik van recht. Ik ben dan ook van oordeel dat in het wetsvoorstel op dit punt moet worden volstaan met het in die gevallen buiten toepassing laten van de Wet dwangsom.
- In het wetsvoorstel is geregeld dat "omvangrijke Wob-verzoeken" –behoudens een representatief deel - buiten behandeling kunnen worden gelaten na overleg met de verzoeker. De regeling voor "omvangrijke Wob-verzoeken" biedt mijns inziens geen uitkomst voor de gevallen waarin er géén overleg mogelijk is met de verzoeker. De bepaling schrijft immers juist overleg met de verzoeker voor. Indien er met de verzoeker geen afspraken kunnen worden gemaakt over het "omvangrijke Wob-verzoek" is er behoefte aan eenzijdige verdaging van de beslistermijn. Ik stel dan ook voor dat de regeling wordt aangepast en dat in het wetsvoorstel de mogelijkheid wordt geboden om de termijn (gemotiveerd) extra te verdagen.

Verder wil ik u verzoeken om bij uw afweging ook het initiatief-voorstel van het voormalige Kamerlid Peters en het eerdergenoemde advies van de Raad voor het openbaar bestuur te betrekken. In zowel het initiatief-voorstel als het advies wordt gepleit voor een verruiming van de openbaarheid. Daarbij ligt de nadruk op meer actieve openbaarheid. Gesteld wordt dat de nieuwe technologische mogelijkheden moeten worden benut om overheidsinformatie openbaar te maken. Een stelling die ik van harte onderschrijf.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

mr. E.E. van der Laan
Burgemeester van Amsterdam